

YUNANCA ALFABE BİLGİSİ

Büyük Harf	Küçük Harf	Harfin adı	Türkçedeki ses karşılığı	Transkripsiyonlu örnek
A	α	alfa	a	αδαν
B	β	vita	v	βαζο
Γ	γ	gama	g ya da γ	γαλα / γεμεκ
Δ	δ	delta	d (peltek)	δαδι
E	ε	epsilon	e	ετεκ
Z	ζ	zita	z	ζεκι
H	η	ita	i	βηλημ
Θ	θ	thita	th (peltek t)	θεθι
I	ι	yiota	i	βιλετ
K	κ	kapa	k	καρα
Λ	λ	lamda	l	λαμπα
M	μ	mi	m	μιμοζα
N	ν	ni	n	νιβε
Ξ	ξ	ksi	ks	ταξι
O	ο	omikron	o	λοτο
Π	π	pi	p	παπα
P	ρ	ro	r	ρακαμ
Σ	σ, ς	sigma	s	σερβεστ, τερς
T	τ	taf	t	ταταρ
Υ	υ	ipsilon	i	υπλук
Φ	φ	fi	f	φαρφαρα
X	χ	hi	h	χαριτα
Ψ	ψ	psi	ps	τεψι
Ω	ω	omega	o	κωρω

Açıklama: Yunanca vurgulu bir dildir. Yani ünlüler (sesli harfler) üzerinde tonlama yapılır. Bu durumu Türkçe sözcüklerle şöyle açıklayabiliriz. Örneğin, yazılışı aynı ancak anlamı ayrı olan iki sözcük kullanalım. Bu sözcüklerden ilki “hala” (babanın kız kardeşi), ikincisi “hâlâ” (şimdiye kadar, halen) olsun. İlkinin düz okurken, ikincisinde ilk “a” harfini biraz uzatarak okuyoruz. Benzer şekilde yazılışı aynı, anlamı ayrı; hâkim (yargıç), hakim (her şeyi bilen)

Okuma Alıştırmaları:

MATI	ENA	NOTA	TIMONI	KATINA	ANNA	TINA	NINA
μάτι	ένα	νότα	τιμόνι	Κατίνα	Άννα	Τίνα	Νίνα

Kural 1: Büyük harflerin üzerine vurgu konmaz. Ancak kelime büyük harfle başlıyorsa ve vurgunun da o harf üzerinde bulunması gerekiyorsa, o zaman büyük harfin sol üst yanına vurgu konur. Örnek: Άννα

Kural 2: Ünsüzlerin (sessiz harflerin) üzerinde vurgu bulunmaz. Tek heceli kelimeler de vurgu almazlar. Soru zamirleri πού (nerede, nereye), πώς (nasıl?) ile (ya da veya yoksa) anlamına gelen ή sözcüğü istisnadır.

Kural 3: γγ hariç, ββ, σσ, λλ, νν, μμ, ττ, ππ gibi yan yana gelen ünsüzlerden sadece biri okunur. Diğer yazıda olmakla birlikte okunuşta yoktur.

Okuma alıştırmaları:

KOTA	ΠΙΤΑ	ΛΑΜΑ	ΛΕΜΟΝΙ	ΛΙΜΑΝΙ	ΠΙΠΑ	ΜΕΛΙ	ΚΑΛΑ
κότα	πίτα	λάμα	λεμόνι	λιμάνι	πίπα	μέλι	καλά

Kural 4: Sigmanın küçük harfteki yazılışı iki tane olup, sözcüğün başında veya ortasında herhangi bir yerde σ olarak, sadece sözcüğün son harfi olduğu zaman ise ς olarak yazılır.

Örnek: δεσποινίς - σμήνος

Okuma alıştırmaları:

ΔΕΚΑ	ΒΟΔΙ	ΣΑΚΑΚΙ	ΗΛΙΟΣ	ΚΟΤΑ	ΔΑΣΟΣ	ΤΙΜΗ
δέκα	βόδι	σακάκι	ήλιος	κότα	δάσος	τιμή

Kural 5: γ (gama) harfini takip eden harf, ε, ι gibi okunuşu ince olan bir ünlü ise γ (gama) harfi “γ” olarak okunur. Örnekler: γένια (yenia), γίδα (yida)

γ (gama) harfini takip eden harf, α, ο, ου gibi okunuşu kalın olan bir ünlü ise γ (gama) harfi “g” olarak okunur. Örnekler: γάτα (gata), γόμα (goma) γάλα (gala), γούνα (guna)

Okuma alıştırmaları:

ΓΕΝΙΑ	ΩΜΟΣ	ΓΙΔΑ	ΦΙΔΙ	ΘΟΛΟΣ	ΓΑΤΑ	ΓΟΜΑ
γένια	ώμος	γίδα	φίδι	θόλος	γάτα	γόμα

ΘΕΟΣ	ΦΩΝΗ	ΓΑΛΑ	ΓΕΛΩ	ΦΩΣ	ΓΑΛΑΤΑΣ	ΘΑΛΑΣΣΑ
θεός	φωνή	γάλα	γελώ	φως	γαλατάς	θάλασσα

ΥΠΝΟΣ	ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ	ΞΥΡΑΦΙ	ΞΥΔΙ	ΦΑΝΑΡΙ	ΡΟΔΟ
ύπνος	ραδιόφωνο	ξυράφι	ξύδι	φανάρι	ρόδο

ΩΡΑ	ΡΕΝΑ	ΞΥΛΟ	ΞΕΝΟΣ	ΞΕΡΩ	ΨΗΛΟΣ	ΥΓΡΟΣ
ώρα	ρένα	ξύλο	ξένος	ξέρω	ψηλός	υγρός

ΧΑΡΤΗΣ	ΖΩΝΗ	ΨΑΡΙ	ΧΕΡΙ	ΖΑΡΗ	ΨΙΨΙΝΑ	ΧΗΝΑ
χάρτης	ζώνη	ψάρι	χέρι	ζάρι	ψιψίνα	χήνα

ΖΑΚΕΤΑ	ΨΑΡΑΣ	ΧΩΜΑ	ΔΙΨΩ	ΨΩΜΑΣ	ΒΑΖΟ	ΧΩΡΑΦΙ
ζακέτα	ψαράς	χώμα	διψώ	ψωμάς	βάζο	χωράφι

Kural 6: ΓΚ (γκ) ikilisi sözcük başına geldiği zaman g^1 sesi verir (γκάφα - gafa). Sözcük ortasında kendinden önce bir ünsüz geliyorsa yine g^2 , sesi verir (αργκό - argo). Bu ikiliden önce bir ünlü geliyorsa ng^3 olarak okunur (Παγκράτι - Pangrati). Bu ikili, yani γκ bir sözcükte iki defa tekrarlanmışsa yine g^4 olarak okunur (γκογκό - gogo).

Örnekler:

g^1 : γκάφα - gafa (sözcüğün başındaki okunuşu)

g^2 : αργκό - argo (γκ' dan önce bir ünsüz gelmesi durumu)

ng^3 : Παγκράτι - Pangrati (γκ' dan önce bir ünlü gelmesi durumu)

g^4 : γκογκό - gogo (sözcük içinde iki defa tekrarlanma durumu)

Kural 7: ΓΓ (γγ) ikilisi sözcük içinde ng olarak okunur.

Örnek: Άγγλος - Anglos

Kural 8: χ (hi) harfinden önce gelen γ (gama) nk olarak okunur.

Örnek: συγχωρώ (sinkhoro) - αγκhιαλος (ankhialos)

Ünlü Bileşenleri:

OY = U	OI = í	AI = E	EI = í
ou = u	oi = i	ai = e	ei = i

Açıklama: Sesli bileşenlerde vurgu ikinci harf üzerinde bulunur: **ού, οί, αί, εί**

Okuma alıştırmaları:

ΟΥΡΑ	ΟΙΚΟΔΟΜΗ	ΑΙΓΑΙΟΝ	ΓΚΑΡΣΟΝΙ	ΦΕΓΓΑΡΙ
ούρα	οικοδομή	Αιγαίον	γκαρσόνι	φεγγάρι

ΟΥΡΑΝΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΑΙΜΑ	ΟΙΚΟΔΟΜΗ	ΧΑΙΡΕΤΕ
ουρανός	οικογένεια	αίμα	οικοδομή	χαίρετε

ΜΑΓΚΑΣ	ΦΕΓΓΩ	ΑΓΧΙΑΛΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ	ΣΥΓΧΩΡΩ
μάγκας	φέγω	Αγχιάλος	σύγχρονος	συγχωρώ

Kural 9: ΜΠ (μπ) ikilisi sözcük başına geldiği zaman **b¹** olarak (**μπ**άνιο - **banio**), sözcük ortasında kendinden önce bir ünsüz geliyorsa yine **b²** olarak (**τουρμπ**ίνα - **turbina**), bu ikiliden önce bir ünlü geliyorsa **mb³** olarak okunur (**γαμπ**ρός - **gambros**). Bu ikili, yani **μπ** bir sözcükte iki defa tekrarlanmışsa yine **b⁴** olarak okunur (**μπαμπ**άς - **babas**).

Örnekler:

b¹: **μπ**άνιο - **banio** (sözcüğün başındaki okunuşu)

b²: **τουρμπ**ίνα - **turbina** (**μπ**'den önce bir ünsüz gelmesi durumu)

mb³: **γαμπ**ρός - **gambros** (**μπ**'den önce bir ünlü gelmesi durumu)

b⁴: **μπαμπ**άς - **babas** (sözcükte iki defa tekrarlanma durumu)

mb³: **γαμπ**ρός için **açıklayıcı not**: Yunancadaki “**π**” harfi, Türkçedeki gibi “**p**” harfi gibi sert sessizdir. Türkçede nasıl ki aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi “**p**” sert sessizi “**b**” sesine dönüşüyorsa Yunancada da “**π**” sesi de “**b**” sesine dönüşür. **Örnek**: Kebab**p** - Kuzu kebab**i**

Kural 10: NT (ντ) sözcük başına geldiği zaman **d¹** olarak (**ντ**ύνομαι - **dinome**), sözcük ortasında kendinden önce bir ünsüz geliyorsa yine **d²** (**σουρντ**ίνα - **surdina**), bu ikiliden önce bir ünlü geliyorsa **nd³** (**πάντ**α - **panda**) olarak okunur. Bu ikili, yani **ντ** bir kelimeye iki defa tekrarlanmışsa yine **d⁴** (**νταντ**ά - **dada**) olarak okunur.

Örnekler:

d¹: **ντ**ύνομαι - **dinome** (sözcüğün başındaki okunuşu)

d²: σουρντίνα - **surdina** (**ντ**'dan önce bir ünsüz gelmesi durumu)

nd³: **πάντ**α - **panda** (**ντ**'dan önce bir ünlü gelmesi durumu)

d⁴: **νταντ**ά - **dada** (kelime içinde iki defa tekrarlanma durumu)

nd³ : πάντα için açıklayıcı not: Yunancadaki “τ” harfi, Türkçedeki gibi “t” harfi gibi sert sessizdir. Türkçede nasıl ki aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi “t” sert sessizi “d” sesine dönüşüyorsa Yunancada da “τ” sesi de “d” sesine dönüşür. **Örnek:** Kanat - Kuş kanadı

Kural 11: Αἶ (αῖ) ikili ünlü bileşiminde “ι” harfinin üzerindeki “αι̇” işareti harfin müstakil, yani ayrı ayrı okunması gerektiğini gösterir.

Örnek: γαῖδαρος - gaidaros. Eğer “ι” harfinin üzerinde çift nokta olmasaydı, αι̇ ünlü bileşimi “e” diye okunacaktı.

Okuma alıştırmaları:

ΓΑΪΔΑΡΟΣ	ΕΙΚΟΣΙ	ΜΠΑΝΑΝΑ	ΛΑΜΠΑ	ΝΤΟΜΑΤΑ
γαῖδαρος	εἴκοσι	μπανάνα	λάμπα	ντομάτα

ΜΠΑΚΑΛΗΣ	ΜΠΑΝΙΟ	ΦΑΝΤΑΡΟΣ	ΕΜΠΟΡΟΣ	ΜΑΝΤΗΛΙ
μπακάλης	μπάνιο	φαντάρος	έμπορος	μαντήλι

ΠΕΝΤΕ	ΜΠΑΛΑ	ΝΤΑΛΙΑ	ΡΟΛΟΪ	ΜΑΓΚΑΣ
πέντε	μπάλα	ντάλια	ρολόι	μάγκας

ΣΟΥΡΝΤΙΝΑ	ΓΑΜΠΡΟΣ	ΝΤΟΥΖΙΝΑ	ΚΕΛΑΪΔΩ	ΕΙΜΑΙ
σουρντίνα	γαμπρός	ντουζίνα	κελαϊδώ	είμαι

Kural 12: ΑΥ (αυ). Bu kuralda “α” harfi kendi sesinde, “υ” harfi ise “v” sesi ile okunur. İpsilon “υ” harfinin “v” sesi ile okunması için, bu harfi takip eden ünsüzün “β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ” harflerinden biri olması ya da herhangi bir ünlü harf olması gerekir. Bu 8 ünsüzü akılda tutabilmek için “v e r g i l e n d i r m e z” sözcüğündeki ünsüzleri kullanıyoruz. Buradaki ünsüzleri Yunan alfabesi ile yazarsak (transkripsiyon) “β e ρ γ ι λ e ν δ ι ρ μ e ζ” 8 ünsüz harfi rahatlıkla görebilir ve akılda tutabiliriz. Peki, bu 8 ünsüz ya da ünlü bir harfin dışında başka bir harf gelirse ipsilon “υ” nasıl okunur? O zaman “v” sesi yerine “f” sesi verir. Onu da aşağıdaki örneklerde göreceğiz.

Örnekler:

1. ipsilon “υ” harfinin “v” sesi verdiği örnekler: παύω, ναυάγιο, αυγή, αυλή, αύριο, άναυδος, κεραυνός, έγκαυμα, αυγό
2. ipsilon “υ” harfinin “f” sesi verdiği örnekler: αυτός, αύξηση, αυθάδης, ναυπηγείο, καύση, αυτί

Kural 13: ΕΥ (ευ). Bu kural yukarıdaki kuralın aynısıdır. Sadece “au” ikilisinin yerini “eu” ikilisi almıştır.

Örnekler:

1. **ipilon “u” harfinin “v” sesi verdiği örnekler:** δουλεύω, ρεύμα, πλευρά, διερευνώ, σπεύδω, Ευαγγέλιο, Ευρώπη, εύζωνας
2. **ipilon “u” harfinin “f” sesi verdiği örnekler:** ευτυχία, εύκολος, ευχαριστώ, ύδρευση, επίτευξη

Kural 14: Yunancada “ç” sesi ile “c” sesi veren ve iki ünsüzden oluşan son iki harfimiz var. Bunlardan ilki “ΤΣ - τσ” Türkçede “ç” sesine karşılık gelir ve biraz peltek olarak okunur. İkinci harfimiz “ΤΖ - τζ” ise Türkçede “c” sesine karşılık gelir.

Okuma alıştırmaları:

ΤΣΕΚΟΥΡΙ	ΤΣΑΜΠΙ	ΤΖΑΜΙ	ΤΖΑΜΑΡΙΑ	ΕΤΣΙ
τσεκούρι	τσαμπί	τζάμι	τζαμαρία	έτσι

Kural 15: Sigma (σ, ς) harfinden sonra aşağıdaki harflerden (vergilendirmez ünsüzleri) herhangi biri gelirse “σ, ς” harfi, “z” sesi verir. Bu durum birbirini takip eden sözcükler arasında da olabilir. Yani “σ, ς” ile biten bir sözcüğü, β, γ, δ, μ, ν, ρ ya da λ ile başlayan herhangi bir sözcük takip ederse bu durumda da aynı kural geçerlidir.

Σ + Β, Γ, Δ, Μ, Ν, Ρ, Λ = ΖΒ, ΖΓ, ΖΔ, ΖΜ, ΖΝ, ΖΡ, ΖΛ

Σ, ς + β, γ, δ, μ, ν, ρ, λ = ζβ, ζγ, ζδ, ζμ, ζν, ζρ, ζλ

Okuma alıştırmaları:

κόσμος	σβήνω	σγουρός	εισροή
kozmos	zvino	zguoros	izroi
της βοήθειας	μας λείει	στους γονείς	τις δεκάρες
tiz voithias	maz lei	stuz gonis	tiz dekares

Çift ünsüzle başlayan sözcüklerin okunuş alıştırmaları: Türkçede “kral”, “traş” gibi iki ünsüzle başlayan sözcükleri okumak için iki ünsüz arasına yazılıştırmaya yer almayan bir “i” sesi konur (“kiral”, “tırış” gibi). Yunancada da iki ünsüzle başlayan sözcüklerde okunuşu kolaylaştırmak için buna benzer bir uygulama yapılır.

ΓΛ	ΧΤ	ΒΡ	ΒΛ	ΒΓ	ΘΛ	ΧΛ	ΚΤ
γλ (gil)	χτ (hit)	βρ (vir)	βλ (vil)	βγ (vig)	θλ (til)	χλ (hil)	κτ (kit)

γλάρος	χτένα	γλεντώ	χρυσάφι	χρώμα
κτίριο	κτήνος	κτήμα	βλέπω	δρόμος
χρήμα	βρίσκω	βγάζω	θλιβερός	χλόη
βροχή	βροντή	χλόη	βλέμμα	βλήμα

βγαίνομε	βγήκα	χλιαρός	βγείτε	χλώριο
δροσερός	γλάστρα	χτένα	κτίριο	χρήματα
χνούδι	πνοή	μνήμη	κνήμη	θνητός
γνωρίζω	γνήσιος	πνίγω	πνεύμα	μνηστή
άχνα	κνίσσα	μνημείο	λίμνη	πνεύμονας

ΒΙΑ	ΓΙΑ	ΔΙΑ	ΖΙΑ	ΝΙΑ	ΘΙΑ	ΚΙΑ
βια	για	δια	ζια	νια	θια	κια
ΛΙΑ	ΜΙΑ	ΧΙΑ	ΡΙΑ	ΣΙΑ	ΤΙΑ	ΦΙΑ
λια	μια	χια	ρια	σια	τια	φια

ΒΙΑΖΟΜΑΙ	ΓΙΑΓΙΑ	ΔΙΑΚΟΣ	ΚΙΑΛΙΑ	ΕΝΝΙΑ	ΠΙΠΕΡΙΑ
βιάζομαι	γιαγιά	διάκος	κιάλια	εννιά	πιπεριά

ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ	ΜΑΓΑΖΙΑ	ΕΛΙΑ	ΜΙΑ	ΠΙΑΤΟ	ΚΕΡΑΣΙΑ
κολοκυθιά	μαγαζιά	ελιά	μια	πιάτο	κερασιά

ΜΑΤΙΑ	ΓΙΟΣ	ΚΑΡΦΙΑ	ΦΩΤΙΑ	ΟΧΙΑ	ΦΙΟΓΚΟΣ
ματιά	γιος	καρφιά	φωτιά	οχιά	φλόγος

ΕΛΙΕΣ	ΙΣΙΟΣ	ΣΟΥΒΛΑΚΙΑ	ΚΑΡΑΒΙΑ	ΙΔΙΟΣ	ΙΔΙΟΙ
ελιές	ίσιος	σουβλάκια	καράβια	ίδιος	ίδιοι

Yunan Alfabesindeki sesli harfler

α	a	καλά
ε	e	ένα, έχω, νερό
αι	e	ναι, και, παιδί, παίζω
ο	o	πόνος, λόγος
ω	o	σώμα, μένω
ι	i	πίνω, βιβλίο
η	i	Αθήνα, μαθητής
υ	i	νύχτα, πυρετός
οι	i	τείχος, κοινός, ποίημα
ει	i	ειρήνη, είμαι
υι	i	υιός, υιοθεσία
ου	u	που, μουσείο, λουλούδι